

Tirsdag, den 14. april, kl. 14.00 -16.30

Da verden åbnede sig.

Den store oversøiske udvandring fra Danmark 1840-1914

Ved Henning Bender

Danmark havde i årene 1840-1914 efter Irland, Norge og Sverige, Europas højeste oversøiske udvandring i forhold til befolkningens størrelse. I de første årtier rejste danskerne af religiøse grunde, men da verden for alvor åbnede sig sidst i 1860'erne med telegraflinjer og dampdrevne tog og skibe, rejste hundredtusinder af udvandrere af sted. Rejsen var langt billigere end før og hæmmedes ikke længere af tidligere restriktioner og rejsepas. Udvandrerne kunne uhindret følge ønskerne om bedre økonomiske vilkår og udfoldelsesmuligheder hvor de var lettest at finde, særligt i USA. Der blev tale om globale arbejdsvandringer styret af højkonjunkturer og økonomiske kriser som udvandrerne kendte til, særligt gennem de mange breve der udveksledes mellem familiemedlemmer, venner og bekendte i alle beboede verdensdele.

Henning Bender vil fortælle om dette, de generelle linjer, samt om hvem udvandrerne var, deres skæbner og om hvorfor, hvornår og hvordan de rejste. Det vil bl.a. ske med udgangspunkt i hans udvandrerdatabase på nettet, der på grundlag af udstedte oversøiske billetter i Danmark 1868-1910 omfatter personnavne, alder, stilling, hjem- og bestemmelsessteder, afrejsetidspunkt og skib for henved ½ million oversøiske udvandrere. Om hvorledes de danske indvandrere mødte problemer der ligner de, vore dages indvandrere til Danmark oplever i endnu højere grad. Foredraget vil herudover blive illustreret og kommenteret med Benders egne fotografier fra de steder i det fremmede, hvor danskerne særligt slog sig ned.

Henning Bender, der er født i 1944, blev mag.art. i økonomisk historie fra Københavns Universitet i januar 1972 og blev efter ansættelser på Rigsarkivet og Københavns Universitet, Aalborgs første stadsarkivar 1974-2008. Sideløbende var han forskningsdirektør på Bornholm 2000-2002 samt i årene 1989-2008 leder af Det danske Udvandrerarkiv i Aalborg. Han har derfor skrevet en meget lang række artikler og bøger om erhvervs-, foto-, indvandrings- og ikke mindst udvandringshistorie. Foredragsvirksomheden og forfatterskabet er blevet kraftigt intensiveret efter pensionering i 2009.

Om relevante bøger, foredrag og CV se yderligere på <http://henningbender.dk>